

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 124/07-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1676/98, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaniach o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí vedených pod sp. zn. 4 Nc 60/02 a sp. zn. 1 NcC 42/03 a uzneseniami Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 a sp. zn. 1 NcC 42/03 z 13. októbra 2003, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 300/2006 a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tiež „nedostatkami v legislatíve spôsobené nedbalosťou a nečinnosťou“ Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2007 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1676/98, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaniach o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí vedených pod sp. zn. 4 Nc 60/02 a sp. zn. 1 NcC 42/03 a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 a sp. zn. 1 NcC 42/03 z 13. októbra 2003, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 300/2006 a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru *„nedostatkami v legislatíve spôsobené nedbalosťou a nečinnosťou“* Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 5. mája 2002 v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 1676/98 námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení uviedol, že sa necíti byť vo veci zaujatý. Krajský súd uznesením sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 *„... v rozpore so zákonom a bez senátu“* nevyhlásil zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej pod sp. zn. 4 C 1676/98. Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu 7. novembra 2002 dovolanie a *„Ďalej som čakal, že čo sa bude robiť a či sa náhodou dotknutý sudca neumúdra a sám nespamätá, ale nedialo sa celkom nič, iba ja som neustále, aj keď iba verbálne protestoval a naliehal na sudcu, aby odstúpil od prejednávania mojich súdnych prípadov. Takto sa táto moja vec znovu dostala na nadriadený súd do Prešova, kde už iný*

sudca, rovnako protiprávne a bez senátu vyniesol opäť v tejto veci dňa 13. X. 03 taký istý verdikt ako jeho kolega dňa 6. VIII. 02, len s tým rozdielom, že pokiaľ v prvšom konaní pred nadriadený súdom sudca súdruh JUDr. V. P. tvrdohlavo všetko popieral, čo som vznášal na jeho adresu, tentokrát priznal, že môžu tu existovať pochybnosti o jeho nezaujatosti voči mne. Preto je toto rozhodnutie nadriadeného súdu pre mňa celkom nepochopiteľné, keďže sa ním nerešpektuje ani vôľa toho, koho sa týka aj keď doznáva svoje chyby a z konania chce byť vylúčený, v danom prípade zaujatého sudcu“.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že následne uplynuli skoro tri roky, kým o jeho dovolaní rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 300/2006 z 23. novembra 2006, ktoré mu bolo doručené 15. februára 2007.

Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že po viac ako 3 rokoch od podania dovolania nepredložil vec v dovolacom konaní na rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd nevyhlúčením zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania jeho veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 4 C 1676/98 porušil „... princíp neustrannosti a nezávislosti...“ ako atribúty spravodlivého procesu. Uvedeným postupom došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 a sp. zn. 1 NcC 42/03 z 13. októbra 2003, ktorými krajský súd nevyhlúčil zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 4 C 1676/98 napriek skutočnosti, že zákonný sudca sa vyjadril, že sa cíti byť v danej veci zaujatý (v prípade uznesenia sp. zn. 1 NcC 42/03 z 13. októbra 2003).

Porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu v dovolacom konaní sp. zn. 1 Cdo 300/2006 z 23. novembra 2006 nastalo podľa názoru sťažovateľa tým, že najvyšší

súd rozhodol o jeho dovolaní oneskorene a len formálne, „... odvolávajúc sa na nedostatok kompetencií, ktoré mu nedáva zákon.“ Sťažovateľ tvrdí, že „... bolo povinnosťou tohto súdu vychádzať pri posudzovaní tohto môjho prípadu zo všeobecných zásad, zakotvených jednak v ods. 1), čl. 46 Ústavy SR, pokiaľ ide o súdnu a inú právnu ochranu, ale najmä z garancií v tomto smere, ktoré vyplývajú z ods. 1), čl. 6 Dohovoru“.

Sťažovateľ tiež zastáva názor, že ministerstvo porušilo jeho základné právo podľa čl. 46 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že «... v rámci dovolania pre vady konania nie je v zákone vôbec počítané s takým prípadom, ako je tento môj, pokiaľ ide o násilné vmucovanie sudcu niekomu a dokonca ešte aj proti jeho vlastnej vôli a presvedčení, že je voči svojej obeti zaujatý, a to iba „nadriadeným súdom“, ktorý o tom rozhoduje mimoinštantným postupom, ktorý OSP v tomto smere nepredvída, čím je dovolanie ako také /t. j. aj mimoriadne z celého nášho právneho v tomto smere vylúčené».

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa a.) ods. 2), čl. 48 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Dohovoru postupom Okresného súdu v Bardejove v dovolacom konaní u neho vedenom pod č. k. 4 C 1676/98 porušené boli;

b.) ods. 1), čl. 46 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove v konaní o vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí u neho vedeného pod sp. zn. 4 Nc 60/02 a 1 NcC 42/03-62 porušené boli;

c.) ods. 2, čl. 48 a ods. 1), čl. 46 Ústavy SR v spojení s ods. 1), čl. 6 Dohovoru postupom Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní u neho vedeného pod sp. zn. 1 Cdo 300/06 porušené boli;

d.) ods. 1), čl. 46 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Dohovoru nedostatkami v legislatíve spôsobené nedbalosťou a nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré sú dôsledkom, že dovolanie sťažovateľa vedené na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 4 C 1676/98 nemohlo byť kasačným súdom prejednané vo veci samej, porušené boli.

2.) Zrušuje právoplatné uznesenia Krajského súdu v Prešove

a.) sp. zn. 4 Nc 60/02, zo dňa 6. VIII. 2002 a

b.) *sp. zn. 1 NcC 42/03-02, zo dňa 13. X. 2003, ako neopodstatnené a choré, ktorými bolo rozhodnuté o nevyhlúčení sudcu súdruha JUDr. V. P. z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 4 C 1676/98 v rozpore nielen s tvrdením a oprávnenými námietkami sťažovateľa, ale aj s vôľou menovaného súdruha sudcu.*

3.) *Prikazuje Krajskému súdu v Prešove nanovo spravodlivo rozhodnúť o písomných námietkach sťažovateľa, zo dňa 5. VI. 2002 o vylúčení sudcu súdruha JUDr. V. P. z konania a rozhodovania právnej veci vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 4 C 1676/98 v zmysle jeho vyhlásenia, že je voči sťažovateľovi zaujatý a že dokonca cíti voči nemu, ako sám prehlásil, averziu.*

4.) *Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadostučinenie v úhrnnej výške 160 tis. Sk (slovom stošesťdesiatisíc korún slovenských), ktoré sú mu povinné spoločne a nerozdielne ním označené subjekty, ako porušovatelia jeho základných a ľudských práv uhradiť v rovnakom pomere, (prípadne podľa rozsahu a stupňa závažnosti ich zavinenia, ktoré určí ústavný súd - pozn.), a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.*

5.) *Ukladá všetkým označeným porušovateľom sťažovateľových základných a ľudských práv spoločne (po prípade ako to stanoví sám ústavný súd - pozn.) a nerozdielne uhradiť mu vzniklé trovy tohto konania na označený účet jeho právneho zástupcu, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.“*

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú je možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom

na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v (...) čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v dovolacom konaní v rámci konania vedeného pod sp. zn. 4 C 1676/98

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že okresný súd porušil jeho označené práva vo veci vedenej pod sp. zn. 4 C 1676/98 v súvislosti s konaním o dovolaní tým, že jeho dovolanie zo 7. novembra 2002 bolo najvyššiemu súdu predložené na rozhodnutie po viac ako 3 rokoch.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádzal ústavný súd zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravenému

v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte dochádza a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte trvá (mutatis mutandis II. ÚS 387/06).

Zo sťažnosti, z predložených príloh, ako aj z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 C 1676/98 zjavne vyplýva, že v čase jej doručenia ústavnému súdu bolo dovolacie konanie sp. zn. 1 Cdo 300/2006 právoplatne skončené. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 300/2006 z 23. novembra 2006 bolo sťažovateľovi doručené 15. februára 2007. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola daná na poštovú prepravu 2. apríla 2007. V čase podania sťažnosti okresný súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh namietaného dovolacieho konania ani spôsobovať prieťahy v ňom. Sťažnosť sťažovateľa bolo preto v tejto časti potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (m. m. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 24/06) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedených skutočností ústavný súd poznamenáva, že zo spisu ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 389/04 bolo zistené, že sťažovateľ v tomto konaní namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1676/98 v súvislosti s konaním o dovolaní. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 389/04-20 z 1. decembra 2004 odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Uvedené uznesenie ústavného súdu bolo sťažovateľovi doručené 24. januára 2005. V prípade, ak by ústavný súd sťažnosť v tejto časti neodmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, bolo by ju potrebné v období do 24. januára 2005 odmietnuť ako neprípustnú [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaniach o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí vedených pod sp. zn. 4 Nc 60/02 a sp. zn. 1 NcC 42/03 a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 a sp. zn. 1 NcC 42/03 z 13. októbra 2003

Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a uzneseniami krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Nc 60/02 a sp. zn. 1 NcC 42/03 tým, že krajský súd nevytlúčil zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej okresným súdom pod sp. zn. 4 C 1676/98 napriek skutočnosti, že v druhom prípade sám zákonný sudca vyslovil svoju zaujatosť. K porušeniu označených základných práv malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť aj tým, že krajský súd nerozhodoval v oboch prípadoch v senáte, ako je to určené v § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu, ktorým sú aj zbytočné prieskumy v konaní pred všeobecnými súdmi, sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v sťažnosti namietané uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 nadobudlo právoplatnosť 7. októbra 2002. Uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 NcC 42/03 z 13. októbra 2003 nadobudlo právoplatnosť 18. decembra 2003.

Vzhľadom na dátumy právoplatnosti napadnutých rozhodnutí (7. október 2002 a 18. december 2003) a dátum podania sťažnosti na poštovú prepravu (2. apríl 2007) ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú oneskorene.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 300/2006

Sťažovateľ ďalej namietal porušenie označených základných práv postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní tým, že najvyšší súd rozhodol o jeho dovolaní so značným oneskorením, a to len formálnym prejednaním a následným odmietnutím, „... odvolávajúc sa na nedostatok kompetencií, ktoré mu nedáva zákon“.

S prihliadnutím na ustálenú judikatúru ústavného súdu je potrebné poukázať na to, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte dochádza a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte trvá (mutatis mutandis II. ÚS 387/06).

Ústavný súd z príloh k sťažnosti a spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 C 1676/98 zistil, že v čase jej doručenia ústavnému súdu bolo dovolacie konanie sp. zn. 1 Cdo 300/2006 právoplatne skončené. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 300/2006 z 23. novembra 2006 bolo sťažovateľovi doručené 15. februára 2007. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola daná na poštovú prepravu 2. apríla 2007. V čase podania ústavnej sťažnosti najvyšší súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh namietaného dovolacieho konania ani spôsobovať prieťahy v ňom.

K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že rozhodovanie o námietke zaujatosti podľa § 16 ods. 1 OSP je rozhodovaním nadriadeného súdu v zmysle postavenia súdu v organizačnej štruktúre všeobecného súdnictva. V danom prípade o námietke zaujatosti zákonného sudcu, ktorú vznesie účastník konania, rozhoduje nadriadený súd na základe procesného postupu ustanoveného v § 15 a nasl. OSP, nie v rámci odvolacieho konania podľa § 201 a nasl. OSP.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 300/2006 z 23. novembra 2006 dovolacie konanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 Nc 60/02 zo 6. augusta 2002 zastavil, pričom v odôvodnení uviedol: „*Nadriadený súd (v danom prípade krajský súd) o tom, či je sudca vylúčený alebo nie je rozhoduje nie na základe odvolania, ale na základe zákonom predpokladaného postupu nižšieho súdu. Krajský súd, resp. Najvyšší súd Slovenskej republiky v daných prípadoch rozhodujú ako súdy vyššieho stupňa (v zmysle hierarchického usporiadania súdnej sústavy), teda ako súdy, ktoré v súdnej sústave zaujímajú vyššie postavenie.*

Z uvedeného je zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný k rozhodovaniu o dovolaní, ktorým bolo napadnuté uvedené uznesenie krajského súdu, lebo toto rozhodnutie nebolo vydané v odvolacom konaní.

Súd je povinný kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky konania, predovšetkým či patrí vec do právomoci súdu, ak je daná jeho vecná alebo funkčná príslušnosť (§ 103, § 104 O. s. p.), pokiaľ sa jedná o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

V danom prípade je v Občianskom súdnom konaní upravená funkčná príslušnosť na rozhodovanie o dovolaní tak, že jediným príslušným súdom je Najvyšší súd Slovenskej republiky, a pokiaľ nie je príslušný tento súd, nie je iný súd, ktorý by mohol v tejto veci rozhodovať.

Z uvedeného vyplýva, že ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, lebo Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný a nie je tu iný príslušný súd, príp. orgán, ktorému by bolo možné vec postúpiť; súd preto konanie zastavil (§ 104 v spojení s § 243c O. s. p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia.“

V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Činnosť najvyššieho súdu ako orgánu súdnej moci je v dovolacom konaní limitovaná ustanoveniami § 236 a nasl. OSP. Z uvedeného vyplýva, že zastavením dovolacieho konania v súlade s príslušnými ustanoveniami OSP nemohlo dôjsť k porušeniu označených základných práv

sťažovateľa. Sťažnosť sťažovateľa bolo preto v tejto časti potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „nedostatkami v legislatíve spôsobené nedbalosťou a nečinnosťou“ Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

Z obsahu tejto časti sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv neexistenciou takej zákonnej úpravy dovolacieho konania v Občianskom súdnom poriadku, pod ktorú by bolo možné subsumovať jeho záležitosť (t. j. nesúlad ustanovení dovolacieho konania s označenými článkami ústavy a dohovoru).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. III. ÚS 65/06), podľa ktorej „Každé z konaní pred ústavným súdom možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania (konaní) pred ním. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom.“ V dôsledku uvedeného „za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom možno považovať len tie z nich, o ktorých je možné konať a aj rozhodnúť v niektorom z konaní uvedených v čl. 125 až 129 a čl. 130 ods. 3 ústavy ako v samostatnom konaní uskutočnenom výlučne na návrh oprávnených subjektov“ (I. ÚS 23/99 až I. ÚS 29/99).

Nemennosť pravidla, podľa ktorého v rámci konaní o individuálnej ochrane základných práv a slobôd nie je možné konať o súlade právnych predpisov, ústavný súd potvrdzuje aj vo svojej judikatúre, pričom „za zjavne neopodstatnený podnet je potrebné považovať podnet, v rámci ktorého by bolo potrebné uskutočniť konanie, na ktoré ústavný súd nie je oprávnený, hoci inak by toto konanie (a za splnenia príslušných procesných podmienok) mohol uskutočniť ako samostatné konanie a na základe návrhu oprávnenej osoby“ (II. ÚS 40/00, II. ÚS 19/01).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je viazaný prezumpciou ústavnosti a zákonnosti normatívnych právnych aktov. Ústavnosť právnych predpisov sa posudzuje v inom druhu konania pred ústavným súdom (konanie o súlade právnych predpisov). V tomto konaní však sťažovateľ nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na začatie konania. Na základe uvedených skutočností bola preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. rozhodovanie o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2007